

Els orígens del catalanisme

- **l'11 de setembre de 1714** Catalunya va ser vençuda políticament.
- Catalunya va mantenir viva la llengua en el seu ús social i va ser un símbol d'identitat. En l'ús oficial la **llengua catalana** va ser **prohibida** (jutjats, ensenyaments, ect,...) però hi havia molts **catalans monolingües**.

Segle XIX: – El moviment de la Reinaxença

- El federalisme català
- Alguns aspectes del carlisme

Recuperació de l'ús del català i del sentiment d'identitat nacional.

moviment social + període d'industrialització

topa sovint amb les autoritats de l'Estat liberal desenvoca últim terc segle XIX (Catalanisme polític)

La Reinaxença:

- Moviment cultural a Catalunya a la dècada de 1830 per recuperar la literària catalana.
- Es pot dividir en dos corrents diferents: corrent culte i corrent popular.
- **Corrent culte**: 1815: **Josep Pau Ballot** publicà la **Gramàtica i apologia de la Llengua Catalana**

1833: inici del moviment: **Bonaventura Carles Aribau**, publica **l'oda a la Pàtria** a **El vapor**.

Joaquim Rubió i Ors, pseudonim **Lo gaiter de llobregat**, publica **poemes al diari de barcelona**. Al 1841 es publica un recull, el pròleg del qual constitueix un manifest a favor de la Renaixença.

Intellectuals, historiadors, poetes, juristes, folkloristes, vinculats, alguns d'ells a la burgesia s'adheriren al moviment.

1859 Restauració dels **JOCS FLORALS** (Concurs de **poesia**), amb la intenció de dinamitzar l'ús del català com a llengua pròpia i símbol de la pàtria. Com a senyal d'identitat del país i de la seva història.

– També s'hi **adheriren entitats culturals**: Ateneu Barcelonès, Acadèmia de les Bones Lletres, Universitat de Barcelona, entre altres.

– **De l'àmbit universitari**: **Joaquim Rubió i Ors**, **Manuel Milà i Fontanals**: Estudi i divulgació de la Història i Literatura Catalanes medievals. **Ramon Martí d'Eixalà**, **Manuel Duran i Bas**: Estudi del dret tradicional Català.

– **Corrent popular**: **Ferredic Soler** (pseudonim: **Serafi Pitarra**): La botifarra de la llibertat (en contra la guerra d'Àfrica) Contra el caciquisme publicats a l'esquella de la torratxa (que era una obra)

Reivindicava l'ús del català que ara es parla pq trobava poc viva la llengua que es feia servir als jocs florals encara que els literats tenien raó pq el català popular estava ple de castellanismes i corrupcions.

Hi ha tres factors que fan possible la renaixença:

- Evolució social catalana diferent de la resta d'Espanya: una societat que s'anava industrialitzant amb una bugesia forta, poc vinculada inicialment al poder de l'Estat, però que amb el temps va aconseguir el lideratge social.
- Reacció contra el centralisme (cultural i polític) de l'Estat Espanyol (el qual pretenia (Construir un estat liberal) homogenització del territori)
- Influència del Romanticisme Europeu (que sobrevalorava el passat medieval dels pobles)

Els partidaris de la renaixença consideraven que:

- l'edat mitjana a Catalunya era diferent que a la resta de la península.
- Catalunya havia tingut un estat propi

L'estat Espanyol censura algunes vegades el moviment català de recuperació lingüística. A grans trets hi havia un estat d'opinió contrari al fet diferencial català.

- El sentiment d'identitat nacional, comentat en l'apartat de la introducció es deu a tres aspectes
- El moviment literari: La Renaixença (ja explicat) d'aspectes puntuals del carlisme i del federalisme català.
- Els dos darrers influenciarien i són importants en l'origen del Catalnisme.

Aspectes del carlisme:

L'església catalana era majoritàriament contrària al liberalisme (i així ho manifestà en els primers 75 anys del s. XIX)

L'església es decantà cap a posicions carlines, que defensaven:

- **monarquia absoluta**
- **lideratge social i cultural exclusiu de l'església i els furs.**

El carlisme tenia per lema **Deu, Patria i Llei** i els intel·lectuals de la Renaixença, també tenien però, posicions fins i tot oposades **coincidien** en alguns aspectes, com ara:

- La concepció d'un estat que havia de recuperar:
- Els antics furs
- Les institucions medievals

El fracàs del Carlisme (1876 final de la tercera guerra carlina) feu que l'església intervingués en la societat liberal, desvinculant-se així del poder estatal, mitjançant personatges conservadors laics.

Federalisme

- Es va estendre més que el carlisme i va esclatar poc després de la **Revolució del Setembre de 1868** quan el **Partit Demòcrata** es va trencar i va sorgir el **Partit Republicà Democràtic Federal (PRDF)**
- El PRDF va ser dirigit per **Francesc Pi i Maragall** que era lo únic que podia aconseguir la unitat entre les regions espanyoles teoria que desenvolupà en el llibre **Las nacionalidades 1877**
- El **programa** del PRDF té **2 punts**:
- L'organització descentralitzada de l'Estat, en que cada regió formaria un Estat
- Reivindicació del reformisme social en sentit progressista amb mesures com l'abolició o la pena de

mort:

- La separació de l'Església i l'Estat
- La supressió del servei militar obligatori
- L'abolició de l'esclavitud
- Aquest partit a **Catalunya** va aconseguir 28 dels 37 escons a les eleccions de 1869 on va tenir un suport gran de la burgesia i de la pagesia (Rural)
- Defensava l'autonomia de Catalunya dins d'un estat federal
- partidaris del proteccionisme econòmic
- d'impulsar la difusió del catalanisme entre les classes populars
- **dirigents:**
- **Valentí Almirall** (1841–1904), el 1869 promou el Pacte de Tortosa (acord entre els federalistes de Catalunya, Aragó, el País Valencià i les Illes Balears) (la referència era l'antiga Corona d'Aragó, per tal d'impulsar l'Estat Federal)
- **Josep Narcís Roca i Farreres** (1830–1891) formula el federalisme progressista, popular, republicà i revolucionari, oposat al catalanisme conservador

L'any 1870 (moment on es dona Renaixença i la difusió del federalisme) es constitueix **LA JOVE CATALUNYA**, formada per joves inquietuts literàries i catalanistes. Hi destaca **Àngel Guimerà**. (es pot parlar d'una fusió entre la Renaixença i el federalisme quan parlem de la jove catalunya).